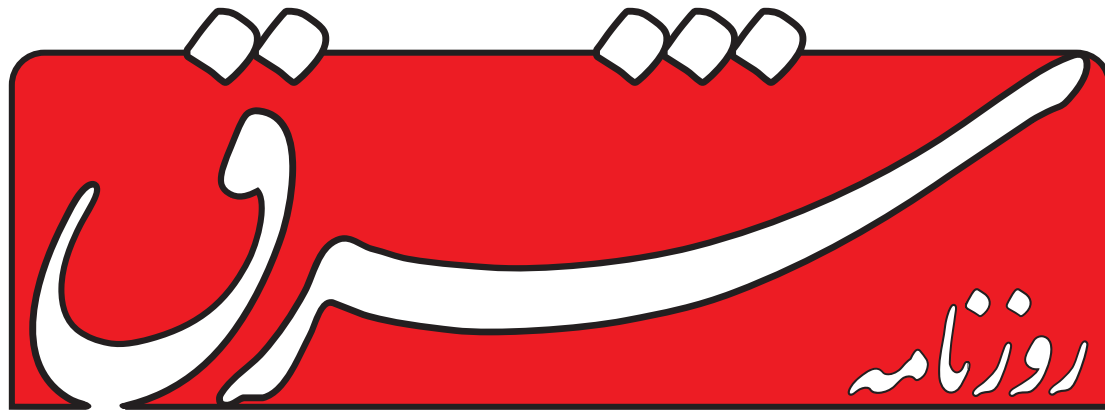

از سوی دفتر مقام معظم رهبری صورت گرفت
اعلام برنامه مراسم عزاداری
ایام فاطمیه در حضور رهبر انقلاب

گروه سیاست: دفتر مقام معظم رهبری در اطلاعیه‌ای اعلام کرد مراسم عزاداری ایام فاطمیه در حسینیه امام خمینی (ره) بدون حضور جمعیت برگزار می‌شود و مشروح برنامه‌های عزاداری در حضور رهبر انقلاب اسلامی از شبکه‌های تلویزیونی پخش خواهد شد.
• صفحه ۲

دوشنبه ۱۳ دی ۱۴۰۰ • ۲۹ جمادی الاول ۱۴۴۳ • ۳ ژانویه ۲۰۲۲

روحانی:

نمی‌توانند سردار سلیمانی را
ابزار صفاکشی‌های جناحی کنند

گروه سیاست: حسن روحانی، رئیس‌جمهور سابق، در آستانه دومین سالگرد شهادت سردار شهید شجاع حاج قاسم سلیمانی و شهادی همراه او در پیامی تأکید کرد: سالگرد شهادت سردار سلیمانی، هم اندوه از دست دادن فرماندهی شجاع و فداکار را...
• صفحه ۲

سال نوزدهم • شماره ۴۱۸۶ • ۱۲ صفحه + ۸ صفحه ویژه نامه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

روش‌شناسی تحلیل آماری

مراد راهداری*

آشنایی عموم مردم با بعضی ابزارهای علمی، کمک می‌کند تا جامعه در شناخت و رفتار اجتماعی بهتر عمل کند. با آگاهی از روش تحلیل آماری، توضیح و پاسخ‌گویی متصدیان امور بهتر و شناخت و تشخیص درست‌تر برای مخاطبان تسهیل می‌شود. آمار با ما سخن می‌گوید، به شرط آنکه زبان آن را بفهمیم و مشروط بر اینکه خواسته یا ناخواسته ابزار انحراف افکار قرار نگیرد و جامع‌الاطراف باشد. به قول قسّرآن، تبیین جامع صورت گیرد، *ثبیاناً لیکل شئی*؛ (تحل/۸۹). مثلاً زمانی که ارزش دلار در کشور در فاصله یک‌ساله (۱۳۹۰ تا ۹۱) تقریباً از هزار به سه هزار تومان رشد کرد، وزیر وقت اقتصاد که امروز نماینده محترم مجلس است، در سیما آمار دادند که صادرات در یک سال به فلان مقدار تومان افزایش یافته است! درحالی‌که صادرات از جهت مقدار و ارزشی به شدت کاهش یافته بود، اما ایشان افزایش صادرات آن سال را به تومان درست گفته بودند، در واقع صادرات از نظر مقدار و ارزشی اگر نصف نیز شده باشد، به پول داخلی افزایش نشان داده بود! جالب آنکه می‌گفتند تحریم بی‌اثر بوده است! حدود سال ۱۳۷۰ یک روحانی برجسته، به نمایندگی از مردم کشور به بوسنی و هرزگوین سفر کرده بود تا با زجرکشیدگان مسلمان ابزار همدردی کند. پس از بازگشت، در خطبه نمازجمعه مطرح کرد: قیمت یک شانه تخم‌مرغ در آنجا به پول ما گران‌تر از اینجا بود! صرف‌نظر از اینکه آنجا جنگ‌زده بود و قیاس مع‌الفارق، اما این قیاس از نظر تحلیل آماری نیز غلط بود. کم‌اینکه یک شخصیت محترم دیگر نیز در همان دوره در خطبه نمازجمعه بیان کرد: گوشت مرغ در ترکیه به تومان گران‌تر از ایران است و قدر نعمت را بدانیم! سال‌هاست که دولت‌مدان بارها می‌گویند بنزین در ایران ارزان است! به همین دلیل قاچاق و اسراف می‌شود. زمانی که یک لیتر بنزین صد تومان (هزار ریال) بود، می‌گفتند که چهار برابر شود تا به فوب خلیج فارس برسد! بعد که بنزین ۷۰۰ تومان شد، به‌طور مشابه همین را مجدداً گفتند، چون رابطه تومان و دلار مکرراً تضعیف می‌شد. امروز نیز که هزار تومان است، به همین علت باز همان را می‌گویند و ماجرای رشد قیمت‌ها تمامی ندارد! درحالی‌که بهای کالا و خدمات در یک کشور، اگر قرار باشد با دیگر کشورها مقایسه و رفاه داد جامعه اندازه‌گیری و تحلیل شود، ضمن آنکه باید مجموعه و سبدهای مهم از کالا و خدمات، مانند مسکن، خوراک، پوشاک، درمان، چل‌ونقل، آموزش و مانند اینها، با مقدار و کیفیت مشابه مقایسه شود، سطح متوسط موزون درآمد‌های خانوارهای دو جامعه نیز باید دیده شود. فرضاً، چنانچه امروز خط فقر نسبی را حدود ۱۲ میلیون تومان برای خانوار چهارنفره در کشور منظور کنیم، شاید بتوان گفت بهای بنزین در ایران به‌متراب از کشورهای اروپایی، آمریکایی و حتی مانند کویت و عربستان بیشتر است! یعنی دستمزد روزانه یک ایرانی در مقایسه با دیگر کشورها لیتر کمتری می‌شود و قدرت خرید ما به‌متراب کمتر است. جالب است که بهای خودرو در ایران تقریباً دو برابر سطح جهانی است و اگر ماباه تفاوت سپرده‌گذاری شود، سود ماهانه آن بسیار قابل توجه خواهد بود و با این مقیاس، مردم به دولت یارانه استفاده از خودرو می‌دهند! پس آمار و گزارش‌ها در خصوص بهای کالاها در ایران و مقایسه با خارج، مانند مرغ و تخم‌مرغ، بنزین و سایر موارد دیگر از نوع قیاس ناصواب است. مفاد و مصداق باید جامع و مانع باشد؛ جامع باشد، یعنی همه زیرمجموعه را شامل شود و مانع باشد یعنی غیر از آن را پوشش ندهد.

ادامه در صفحه ۴

افزایش تذکرات به دولت رئیسی

روی ناخوش بهارستان به پاس‌تور

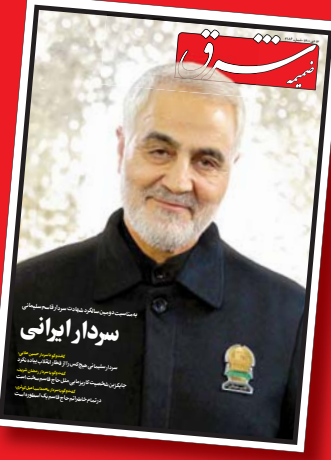
واکنش سازمان برنامه و بودجه به یک گزارش

تذکره: مصطفی روستکی، میزبان

• صفحه ۲

ویژه سالگرد شهادت شهید سلیمانی

سردار ایرانی

تیتراژها

از دواج به سبک خانواده‌های سیاسی

• صفحه ۳

گزارش «شرق» از قصه پناهندگان ایرانی و تلفاتی که در طول راه می‌دهند

• صفحه ۹

اصفهان شهر ممنوعه؟

• صفحه ۱۱

حرف اول

ما منتظران بلعیده‌شدن!

امیر نظامی

بیباید «فکر کنیم انسان‌ها آن قدر ساده هستند که برای اجتناب از شراکات‌های موش‌خرماها یا روباه‌ها به این راضی باشند که توسط شیران بلعیده شوند». این جمله مربوط به کتاب لویاتان است، اثر هابز. هابز از «وضعیتی طبیعی» سخن می‌گوید که در آن هر انسانی گرگ انسان دیگری می‌شود؛ از وضعیتی که در آن هر هرج‌ومرج وجود دارد و هر فردی می‌تواند به دیگران آسیب بزند، آن هم برای نفع خودش. او می‌گوید بشر برای رهایی از این وضعیت است که بخشی از حقوق و آزادی‌های خود را به دولت‌ها واگذارد می‌کند. این آزادی را واگذاری می‌کند تا به جایش امنیت بگیرد، تا به جایش با نظم اجتماعی روبه‌رو شود. در حقیقت این آزادی‌ها واگذار شده است که دولت را به یک موجود عجیب تبدیل می‌کند و اسمش را می‌گذارد، لویاتان! اما مشکل کجا آغاز می‌شود؟ جایی که این دولت، موجود بی‌مهار شود که سروقت همان شهروندانی می‌آید که اختیار و آزادی خود را برای امنیتشان واگذار کرده‌اند. این همان جایی است که نیاز پیدا می‌شود به مهارت‌هایی برای این موجود! دانش سیاسی است که به این مسئله می‌پردازد؛ اینکه چگونه ساختاری برای حکمرانی طراحی شود که در آن حکمرانان به موجود بی‌مهار تبدیل نشوند. تمامی اصول حکمرانی خوب، اصولی هستند برای مهار و کنترل لویاتان!

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

محصولات آلوده، واقعیت یا بزرگ‌نمایی؟

عبدالحسین طویبایی
پژوهشگر کشاورزی

خبیر برکشت اقلیمی صادراتی از محصولات کشاورزی از کشورهای مقصد و در هفته‌های اخیر، عمده‌ای از فضای رسانه‌ای و از جمله شبکه‌های اجتماعی را به خود اختصاص داد؛ اما آنچه بیش از هر چیز باید مورد توجه قرار می‌گرفت، پرآکنده زنگاری از نگرانی بر سیمای هم‌وطنان ما و بر سر سفره‌های‌شان بود؛ سفره‌هایی که در تنش‌های روزافزون اقتصادی از غلظت و غنای لازم فروکاهیده، اما اکنون از نظر روانی هم با طعم سموم شیمیایی و کابوس بیماری‌زایی آمیخته شده است. در پی این رخداد قلم‌هایی از منظر دغدغه‌های زیست‌محیطی از بابت مصرف افراطی کود و سموم شیمیایی و نیز آبیاری با آب‌های آلوده در فرایند تولید محصولات انتقاد داشتند. از جمله مصادیق مورد اشاره آنان میزان بالای سرب در پیازهای تولیدی بود که براساس گزارش سازمان غذا و دارو هشت برابر حد مجاز گزارش شده و از انتشار آن خودداری نشده است. نقدهایی هم متوجه ترکیب اعضای کمیسیون کشاورزی مجلس بود که شمار در خور حد مجاز گزارش شده و از وظایف سازمان غذا و دارو می‌دانند، اما از طرفی در پاسخ به پرسش‌های مکرر، از صفا تصادم امور مربوط به صادرات محصولات کشاورزی را در حیطه وظایف وزارت جهاد کشاورزی اعلام می‌کند؛ ولی ایشان در پاسخ دیگری اساساً منکر وجود بقایای سموم شده و علت اصلی برکشت محصولات صادراتی را شیوه غیراستاندارد بسته‌بندی محصولات یا وجود خاک کم‌سین کشاورزی مجلس بود که شمار در خور توجهی از آنان فاقد تخصص لازم هستند. گروهی نیز محدودیت خرید سموم شیمیایی را تنها از دو، سه کشور و در این شرایط تحریم مورد توجه قرار دادند. محدودیت‌هایی که منجر به واردات سموم غیراستاندارد و با ماندگاری زیاد شده است.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

سیاست همسایگی در پرتو مذاکرات وین

ابوالقاسم دلفی
سفیر پیشین ایران در فرانسه

و گزارش‌هایی مبنی بر عقد قراردادهای عربستان سعودی با چین هستیم که برای «ساخت» موشک‌های بالستیک و درورد به پیش از این نوع وارداتی این موشک‌ها با بردهای بین سه تا پنج هزار کیلومتر در اختیار ریاض قرار گرفته بود، منعقد می‌شود. اینکه تحقق همکاری‌های عملیاتی نظامی بین چین و عربستان سعودی و اعلام آن در شرایطی که مذاکرات وین چشم‌انداز متفاوتی نسبت به هشت دور قبلی آن داشته است، برای تأثیرگذاری بر این مذاکرات با تقویت واقعی توان رزمی پادشاهی سعودی در جهت اهداف سلطه‌طلبانه آن در منطقه رخ داده است، تغییری در اصل موقع و تفاوت تعارض‌گونه مواضع علنی و آشکار مقامات سعودی با رفتار عملیاتی آنها به وجود نمی‌آورد. به موازات تقویت توان نظامی پادشاهی سعودی که کشورهای غربی و شرقی مانند چین در تحقیق آن با یکدیگر به رقابت شدید پرداخته‌اند، سران پادشاهی سعودی از اظهارات دشمن‌تراشانه و ایران‌هراسی خود نسبت به جمهوری اسلامی ایران و تلاش برای ائتلاف‌سازی علیه ایران در منطقه فروگذار نمی‌کنند. روابط قاهره و ریاض که یکی از پیچیده‌ترین و پرمخاطره‌ترین روابط بین‌کشورهایی عربی منطقه خاورمیانه و حوزه خلیج فارس در دهه‌های گذشته بوده است، در هفته‌های اخیر در آستانه تحولات چشمگیری قرار گرفته است. در جریان سفر اواخر آذرماه فیصل فرحان، وزیر خارجه عربستان سعودی به قاهره، موضوعات و مسائل مربوط به آنچه به‌زعم دو کشور امنیت‌منطقه‌ای نامیده می‌شود...

ادامه در صفحه ۲

«شرق» برای سال ۱۴۰۱ منتشر می‌کند

برای سال ۱۴۰۱ «شرق» این بار با سررسید «عصر حرکت» میزبان مخاطبان خود خواهد بود تا بر حسب یک سنت چندساله با دقایق یک روزشمار تداوم حضور در کنار مخاطبانش را تجربه کند. این بار اما سررسید «عصر حرکت» با زبان گویایی زندگی ۵۲ نفر از شهروندان ایرانی را بازگو می‌کند که در سده گذشته هر کدام مبنایی برای یک اتفاق و آغازی برای یک دگرگونی بوده‌اند. «شرق» در روزشمار خود برای ۱۴۰۱ سرنوشت آدم‌هایی را بازخوانی می‌کند که مدرن شدن ایران در حوزه‌های مختلف ناشی از تلاش آنان برای «زندگی دیگر» بوده است. عصر حرکت را بخوانید؛ تصویری از تلاش آدم‌هایی است که در ساخت تاریخ معاصر این سرزمین نقش ایفا کرده‌اند.

برای سفارش سررسید «شرق» با شماره‌های زیر تماس بگیرید.

واتس‌آپ ۰۹۳۵۵۰۷۱۴۸۳ - ۰۲۱-۸۸۹۰۳۵۴۸

خاندان محترم میرابزاده اردکانی

درگذشت ناباورانه و تأسف‌برانگیز مرحوم محسن میرابزاده اردکانی را صمیمانه تسلیت می‌گوییم. از خدای بزرگ برای آن مرحوم آمرزش و رحمت واسعه و برای بازماندگان محترم صبر و اجر مسئلت می‌نمانیم.

مهدی رحمانیان - شهاب‌الدین طباطبایی

ارتباط با روزنامه شرق

SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR